

іншої. Метафоричне картування відбувається між сферою-джерелом (a source domain) та сферою-проекцією (a target domain), тобто на основі концепту сфери-джерела структурується та будується концепт сфери-проекції. Воно є системним набором відповідностей, які існують між складовими елементами вихідної та цільової області. Багато елементів цільового домену надходять з домену-джерела.

– метафори проявляють різний рівень абстракції. Картування відбувається на найбільш абстрактному рівні (для прикладу, на позначення орієнтації, простору, руху та ін.). Базовий рівень абстракції – це рівень багатих ментальних образів та багатой структури знань.

– багато метафоричних виразів є ідіомами. З позицій «класичного» погляду вони мають необґрунтоване значення, тоді як у рамках когнітивної лінгвістики більшість їхніх значень вважаються мотивованими.

Отже, металінгвістичний інструментарій, який використовує когнітивна теорія, а саме поняття метафоричної метафори, метафорична модель, сфера-джерело, сфера-проекція, когнітивне картування є ефективними для аналізу усіх видів метафоричних виразів. Вивчення метафори як продукту мови і мислення реалізує ідею комплексного аналізу до цього унікального явища.

Список використаних джерел:

1. Жаботинська С. Лексичні поля та нелінійна динаміка когнітивних структур // Вісник Львівського у-ту. Серія філологічна, 2011. Випуск 52. – С. 3-11.
2. Кравцова Ю. В. Семантико-когнітивне моделювання метафоризації // Мовознавство, 2011. – № 1. – С. 43-54.
3. Dobrovol'skij D., Piirainen E. Figurative language: Cross-cultural and Cross- linguistic Perspectives // Amsterdam, 2005. – Pp. 121-144.

Вуколова К.В.

Університет митної справи та фінансів

ВІК ЯК СОЦІОЛІНГВІСТИЧНА ЗМІННА

Здобутки в галузі вікової комунікації були досягнуті В. Бакером, А. Вільямсом, П. Екертом, Дж. Коупландом, Н. Коупландом, Т.Б. Крючковою, Дж.Ф. Нуссбаумом, Л.Л. Пеккіоні, Ф. Фердоотом, Дж. Харвудом, М.Л. Хуммертом, Дж. Чешайром, У. Лабовим, П. Трагілом. Серед вітчизняних лінгвістів даним питанням цікавляться Л.О. Ставицька, О.Д. Петренко, Е.Ш. Ісаєв та інші дослідники.

Дорослішання є центральним фактором людського досвіду. Це досягнення фізичних та соціальних здібностей та навичок. Вік і старіння поділяють етапи життя та/або досвід.

Вивчення віку по відношенню до мови, це зокрема, вивчення соціолінгвістичних варіацій. Індивідуальний мовець або вікова група представляють одночасно місце в історії і етап життя. Вік може відображати зміни в мові спільноти, як вона рухається в часі (історичні зміни), а також змінити в мові індивіда, як він чи вона рухається по життю (вік градування).

Відмінності в системах віку в різних культурах можуть мати важливі соціолінгвістичні наслідки. Міжкультурні відмінності можуть показати відмінності в життєвих подіях, сферах, які є істотними для визначення тих заходів, відносно

народження, наприклад, які групи людей, що народилися в період десяти років, підкреслюють солідарність у рамках цього набору, часто в опозиції з іншими наборами.

Кількісні дослідження змін мови в перші роки дитинства почались зовсім недавно. Робота Робертса з Філадельфії показала, що дитячу мову в ранньому віці формують дорослі, і тому вона схожа на мову літніх людей, які служать в якості моделей [1].

Чим старшою стає дитина, тим розвиненішою та багатшою є її мова. Взаємодія з братами і сестрами, сусідами і друзями піддає дітей молодшого віку змінам в прогресі, які виявляються в мові її старших колег. Класові відмінності дитячої дружби можуть піддати молодших дітей диференційованому впливу старших дітей. У районах робітничого класу, старші діти доглядають молодших, тому мова останніх схожа на мову їх родичів та їхніх друзів [1].

Підлітковий вік як етап життя є специфічним не лише для індустріального суспільства, а й в сучасну епоху. Особливе значення для соціолінгвістики має те, що в підлітковому віці, люди, які насправді стають дорослими є ізольовані від дорослих в закладах середньої освіти. У США діти бачать перехід в середню школу як новий етап життя, який збільшує їхню свободу і дає нові можливості. Популярні групи забезпечуючи своїх членів обширною мережею інформації, включаючи мовний стиль, який стає важливою частиною діяльності.

Таке явище, як молодіжна мова, на думку Х. Льюфлера, не має часових або просторованих обмежень, оскільки кожне покоління в молодості вживало ті або інші характерні мовні форми, які виникли під впливом різноманітних чинників.

Дорослі є більш консервативними у використанні змінних, ніж молодші вікові групи. Цей консерватизм був приписаний до тиску використання стандартної мови на робочому місці.

Дослідження соціальних мереж (Мілрой, Едвардс) показали зв'язок між використанням місцевої молодіжної лексики і взаємодії, заснованої на місцевому рівні [1].

Хоча зростання консерватизму було основною мовною зміною пов'язаною з дорослими, є дані досліджень в режимі реального часу, що це, безумовно, не є універсальним. Результати Паунонена (1994) у Фінляндії, наприклад, показали, що жінки стають більш нормативними. Можливо, це пов'язано з тим, що літні жінки знаходять велику свободу з виходом на пенсію, наприклад, від сімейних обов'язків.

Проте, неможливо пояснити всі зміни в лінгвістичній біографії індивідів лише ходом часу. Численні соціально зумовлені особливості мови пов'язані з такими факторами, як стать, професія, освіта, мобільність, стиль життя, сімейний статус, соціальне середовище. Тому досягнення максимальної об'єктивності в дослідженнях вікової варіативності мови можливе тільки при вивченні сукупності соціальних факторів.

Список використаних джерел:

1. Labov W. A National Map of the Regional Dialects of American English / W. Labov, Sh. Ash, Ch. Boberg. – [Electronic resource]. – Mode of access: http://www.ling.upenn.edu/phono_atlas/NationalMap/NationalMap.html#fn1